

Status for Leve hele livet-reformen

Til regional konferanse i Vestfold og Telemark 2.12.21

Cathrine Hefte, seniorrådgiver i Helsedirektoratet

Leve hele livet
- en kvalitetsreform for eldre

Leve hele livet-reformen

Regjeringens overordnede satsning for å:

- bidra til at eldre kan mestre livet lenger og ha trygghet for at de får god hjelp når de har behov for det, at pårørende kan bidra uten at de blir utslitt og at ansatte kan bruke sin kompetanse i tjenestene
- skape et mer aldersvennlig Norge og finne nye og innovative løsninger på de kvalitative utfordringene knyttet til aktivitet og fellesskap, mat og måltider, helsehjelp, sammenheng og overganger i tjenestene.

Rapportering fra statsforvalterne pr. 1. november

- 307 av 356 kommuner rapporterer at de nå har vedtatt eller kommer til å vedta en plan i løpet av 2021. Dette er noen færre enn ved rapporteringen i mai.
- Årsakene til at kommuner som trodde de skulle være i mål med politisk behandling innen utgangen av året likevel ikke klarer det er;
 - manglende ressurser og behov for omdisponeringer i forbindelse med pandemien
 - behov for å samstemme prosessen med det helhetlige planarbeidet
 - behovet for ytterligere medvirkning og involvering
 - utfordringer med tverrsektoriell forankring og politisk og administrativ lederforankring
- Ca halvparten av landets kommuner melder om at de er over i gjennomføringsfasen. Dette er en fordobling siden mai.
- 310 kommuner oppgir at de deltar i nettverk, og 35 av de resterende ønsker/planlegger det

Midtveisevalueringen 1. februar 2022

- Evalueringsrapporten fra Oslo Met 1. februar baserer seg på:
 - Data basert på intervju med aktører i støtteapparatene
 - Data basert på en survey til kommunene
 - Data basert på intervju i seks case-kommuner
- Spørsmål som rapporten vil gi svar på:
 - Hvordan forstår og vurderer kommunene Leve hele livet?
 - Hvordan arbeider kommunene med Leve hele livet?
 - Hvordan er arbeidet organisert? (I helse- og omsorgstjenesten eller tverrsektorielt, medvirkning, etc.)
 - Hvordan opplever de støtten fra det regionale støtteapparatet, og er det regionale støtteapparatet rettet inn mot kommunenes behov?
- Underveisrapporten vil ha fokus på prosess (formativ eller prosessevaluering), men også drøfte hvordan og i hvilken grad kommunene har fattet vedtak og fulgt disse opp i planarbeidet.

Kort oppsummert status

- Arbeidet med reformen har i stort tatt et godt byks fremover, til tross for pandemi
- Fortsatt ulikt hvor langt kommunene har kommet i reformarbeidet, men vi ser at en betydelig innsats er lagt ned siden forrige rapportering i mai.
- 307 av 356 kommuner rapporterer at de nå har vedtatt eller kommer til å vedta en plan i løpet av 2021
- Det kommer tydelig frem at stadig flere kommuner har det tverrsektorielle perspektivet
- Medvirkning fra brukergrupper og eldrerådsrepresentantene er i mange embeter trukket inn i arbeidet med Leve hele livet
- En del melder om at reformen fortsatt er forsinket og preget av pandemien
- Støtteapparatene ser ut til å jobbe godt sammen
- Samarbeid med ulike aktører jobbes det aktivt med og det meldes om økt samarbeid.
- Det meldes om glidende faseoverganger. Mange rapporterer at de er både i fase 2 og 3

Innsatsområder og løsninger knyttet til reformen som de kommunene som er over i fase 3 har prioritert

Ernæring er noe mange kommuner har hatt fokus på både på sykehjem og for de som bor hjemme. Dette er nok mye pga tilskuddsordningen «Eldre ut på middag».

Kommuner i fase tre har for det meste inkludert alle løsninger knyttet til reformen. Men mange kommuner prioriterer aldersvennlig samfunn først.

Flere kommuner har hatt fokus på brukermedvirkning og har involvert eldreråd, frivillige og andre aktører i deres arbeid med Leve hele livet.

Alle fem innsatsområder er på en eller annen berørt. Noen kommuner velger en bred tilnærming og har plan/tiltak på alle områdene, mens andre kommuner spisser fokus mer og velger seg ut ett eller to områder de ønsker å bruke ekstra tid/ressurser på

Tiltakspakke sårbare eldre har bidratt til at det i flere kommuner i større grad har blitt lagt til rette for aktivitet og sosialt fellesskap. Tilskuddsordningen har vært til nytte for både hjemmeboende eldre, samt beboere i sykehjem.

Vestfold og Telemark

- SFs vurdering :

Leve hele livet er satt tydelig på dagsorden i Vestfold og Telemark, både som begrep, og fordi det i høyeste grad er aktuell politikk som engasjerer kommunene. Mange av kommunene er særlig utsatt for demografiske utfordringer, både med hensyn til eldrebølgen og i forbindelse med å rekruttere og beholde helse- og omsorgsarbeidere og styrke kompetansen, særlig i befolkningsfattige kommuner.

- Status planer: 10 av 23 kommuner har politisk vedtak, 7 vil fatte vedtak i år
- Status faser i arbeidet: 13 kommuner i fase 2 av reformen, 10 i fase 3
- Status nettverk: alle 23 kommuner deltar i relevante nettverk

Sammenheng mellom nasjonale satsninger

Behov for å tydeliggjøre hvordan satsningene henger sammen, blant annet:

- [Kompetanseløft 2025](#)
- [Demensplan 2025](#)
- [Vi – de pårørende. Regjeringens pårørendestrategi og handlingsplan](#)
- [Lindrende behandling og omsorg. Vi skal alle dø en dag. Men alle andre dager skal vi leve. Meld. St. 24 \(2019-2020\)](#)
- [Nasjonal strategi for godt kosthold og ernæring hos eldre i sykehjem og som mottar hjemmetjenester](#)
- [Nasjonal helse og sykehusplan 2020-2023. Meld. St. 7 \(2019-2020\)](#)
- [Handlingsplan for allmennlegetjenesten. Attraktiv, kvalitetssikker og teambasert 2020-2024](#)
- [Nasjonal handlingsplan for pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring 2019-2023](#)
- [Velferdsteknologiprogrammet](#)
- [Folkehelsemeldinga – Gode liv i et trygt samfunn Meld. St. 19 \(2018-2019\)](#)
- [Frivillighetserklæringen – erklæring for samspillet mellom regjeringen og frivillig sektor](#)
- [Nasjonal strategi for frivillig arbeid på helse- og omsorgsfeltet 2015-2020](#)
- [Sammen om aktive liv. Handlingsplan for fysisk aktivitet 2020-2029](#)

Målet er en mest mulig helhetlig styringsstruktur og organisering

1. være til støtte for arbeidet internt i Helsedirektoratet for best mulig koordinering og effektiv gjennomføring
2. synliggjøre sammenhengene mellom satsningene og reformen slik at den kan kommuniseres tydelig utad overfor aktørene som skal implementere løsninger
3. få frem satsningene på en måte som viser helhet og sammenheng og hvordan de støtter opp om felles målsettinger.

Lykke til med fortsettelsen på godt arbeid 😊